

**SAMOUPRAVNA
INTERESNA SKUPNOST
ZA OTROŠKO VARSTVO**

Naše izhodišče je otrok

Besedo smo dali Desi Mušič, predsednici iniciativnega odbora SIS za otroško varstvo:

»Med ljubljanskimi občinami smo v Centru prvi zastavili delo pri ustanavljanju SIS za otroško varstvo. V prvi polovici julija smo dobili republiške dokumente, v drugi polovici julija smo obravnavali predlog samoupravnega sporazuma in statuta. Zadnji je že prirejen tako, da bodo lahko v skupščini odločali o njem. Mesto bo tudi imelo skupnost za otroško varstvo. Mesto bo sprejelo tiste naloge, ki so skupne za vseh pet ljubljanskih občin. Seveda pa skorajda ni mestne naloge, ki je ne bi obravnavali tudi v občini. Začetek naše dejavnosti je pri vzgojno varstvenih zavodih in vsem, kar sodi k predšolski vzgoji. To bomo prvenstveno reševali v bazi in šele zatem v občini. Izhodišča za Ljubljano so enotna: kriteriji za sprejem v vrtec, merila za plačevanje oskrbnine in osebnih dohodkov. Kriteriji za karkoli v osnovni dejavnosti morajo biti enotni. Ne bi smelo priti do socialne diferenciacije glede na občine. Sklad za izgradnjo vrtcev in šol bo obstajal do 1976. leta. Vanj se steka denar iz samoprispjevka. Tako bo upravni odbor sklada še naprej opravljal svojo funkcijo, zaenkrat pa je še odprto vprašanje, h kateri SIS bo prišel: naši ali vzgojnoizobraževalni. Mesto sploh ni nadrejeno, mesto je kraj dogovarjanja glede izobraževalnega kadra, izvajanja meril, programiranja. Ogromno je primerov, ko starši delajo v VVZ v drugi občini. Izravnavati moramo razlike med Ljubljano in njenim zaledjem. Naše izhodišče mora biti otrok. Vsi otroci so enaki, ne glede na to, kje stanujejo in kaj so njihovi starši. To načelo je iz sveta za otroško varstvo pri ljubljanski TIS. Ko je bil ta svet ustanovljen, so bile med otroki velike razlike. V teh letih je bilo mnogo storjenega za izenačevanje pogojev. V Centru bodo osnovne kompetence prenešene v bazo, v krajevne skupnosti, ki se bodo morale močno aktivirati. Dve tretjini ljudi so potrošniki, zato pričakujemo, da bodo prav potrošniki tisti, ki bodo znali pravičnejše razsojati, kako čimprej zagotoviti rešitve. Zato stremimo k temu, da bodo vse vodilne funkcije sprejeli ljudje iz delovnih organizacij, krajevnih skupnosti — nikakor pa ne izvajalci te dejavnosti. Res, da bodo poleg, toda ne kot funkcionalni.«

VARSTVO OTROK V DRUŽINAH

● Navrgli ste nam pestro paleto misli. Vsi ti problemi bodo od SIS za otroško varstvo zahtevali konkretno reševanje. Kakšne korake boste ubrali pri tem?

»Smo jih že ubrali. Odprli smo vrsto enot VVZ, ki so jih financirale delovne organizacije. Radi bi jih še bolj pridobili kot partnerje za čimprejše reševanje. Želimo, da se začne v delovnih organizacijah pogovarjati o reševanju problema otroškega varstva in ne le o tem, da imajo veliko mater, ki nimajo preskrbljenega varstva otrok. Republiška skupnost otroškega varstva je speljala tudi novo obliko var-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Pomembne seje izvršnega sveta

Osnovna značilnost minulih sej izvršnega sveta skupščine občine Ljubljana-Center je bilo predvsem obravnavanje izredno pereče problematike. Med najbolj zanimivimi problemi, ki jih je obravnaval izvršni svet, so vsekakor problematika izvajanja davčne politike, predlog o zvišanju cen oskrbnega dne v domu upoko-jencev na Taboru, nezakonite vselitve na območju občine in problematika delovnega časa v trgovini.

ZAPOZNELE DAVČNE NAPOVEDI

Izvršni svet je v zvezi s problematiko izvajanja davčne politike obravnaval tudi družbeno negativne pojave in sprejel ukrepe za preprečevanje le-teh. Davčna uprava objavi vsako leto v skladu s predpisi v časopisih javni poziv za vložitev davčne napovedi. V tem pozivu je določen rok za vložitev napovedi, davčni zavezanci pa morajo do roka te napovedi tudi vložiti. Letos je napoved vložilo prepozno 967 zavezancev, na osebni poziv davčne uprave 1.826 zavezancev, še okoli tisoč pa tega ni storilo. Negativni učinek nepravčasne vložene napovedi je kasnejša odmera davka in tudi s tem v zvezi kasnejše plačilo. Veljavni predpisi določajo za nepravčasne napovedi pet odstotkov višji davek, za tiste pa, ki ne vložijo napovedi niti v poznejšem roku, pa za 10 odstotkov. Toda očitno je, da ta ukrep davčnih zavezancev ne sili v to, da bi v roku oddali napoved, zato bo potrebno še posebej proučiti možnost za druge sankcije zoper kršilce.

Precej je tudi negativnih pojavov v zvezi z ustvarjanjem dohodka brez predpisanega dovoljenja. Po obrtnem zakonu občani namreč ne smejo opravljati obrtne dejavnosti brez predpisanega dovoljenja, ki ga izdaja občinski upravni organ, pristojen za gospodarstvo. Dovoljenje je moč dobiti v določenih pogojih za opravljanje obrtne dejavnosti, ki je zavezancu glavni poklic. Na območju občine pa so primeri, ko se z obrtno dejavnostjo ukvarjajo tudi občani, ki za to nimajo ustreznega dovoljenja. Letos so ugotovili 270 takšnih primerov, od tega s področja proizvodne obrti 103 (4 so registrirali nad 20.000 dinarjev prometa), od storitvene obrti pa 167 občanov (od tega jih je le 5 registriralo nad 20.000 dinarjev prometa). Na področju intelektualnih storitev je registriralo promet brez dovoljenja 317 občanov, od tega 46 nad 20.000 dinarjev. Res pa je, da so to sila nepopolni podatki, saj registracijo računov ni treba evidentirati pri davčni upravi.

VISJA CENA V DOMU

Dom upoko-jencev v Centru je septembra zaprosil za potrditev novih oskrbnin v zavodu zaradi podražitve energetike, živil, čistil in uslug. Računi so pokazali, da je potrebno zvišati ceno oskrbnine za dan za 3,55 dinarja ali 5,9 odstotka na povprečno ceno oskrbnega dne. Dom upoko-jencev Tabor skrbi za 320 do 330 oskrbovancev na Taboru in 136 na Poljanah. Približno polovica oskrbovancev krije stroške bivanja in oskrbe v domu s pokojnino, za ostale pa plačuje del oskrbnine občina, zlasti Center.

Iz meseca v mesec so naraščale cene blaga in storitev, s čimer so se tudi slabšali pogoji poslovanja v domu. Ze januarja je prišlo prvič do podražitve ogrevanja in tople vode. Po nadaljnjih podražitvah, ki so sledile aprila in oktobra, je sedaj ogrevanje za 49 odstotkov dražje kot ob koncu lanskega leta. V istem času se je podražil tudi plin za 25 odstotkov.

Poleg tega se je aprila podražilo tudi konzumno mleko,

julija pa tudi večina drugih osnovnih živil kakor kruh, olje in sladkor. Konec avgusta so bile zaradi naštetih in drugih podražitev cene v prodaji na drobno že za 18,5 odstotka višje kot decembra lani.

Zaradi nesorazmerno visokih podražitev materiala dom upoko-jencev ob sedanjih cenah oskrbnih dni ne more kriti stroškov in takšnih osebnih dohodkov zaposlenih, kot jih predvideva samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnega dohodka.

Dom podražuje s predlogom oskrbni dan za pet do 7 odstotkov, kar je znatno manj od letošnjega splošnega zvišanja cen. Skoraj polovico v kalkuliranih stroških sestavljajo osebni dohodki, ki so v predlagani ceni oskrbnega dne le za 2,5 odstotka višji kot v sedanji ceni.

Dom je imel v prvem polletju od celotnega dohodka 607.653 dinarjev ostanka dohodka, ker pa ima precejšnje obveznosti (kritje anuitet, obratna sredstva), je ostanek sorazmerno skromen. Ob takšnem finančnem stanju so bili kalkulativni osebni dohodki delavcev nižji, kot jih določa sporazum o delitvi dohodka in OD.

Neto kalkulativni osebni dohodek delavca na mesec je bil 2.119 dinarjev, neto KOD na pogojno kvalificiranega delavca pa 1.206 dinarjev. Podražitev je tako utemeljena tudi s finančnim uspehom doma, nove cene pa naj bi dom uveljavil s 1. septembrom letos.

Izvršni svet je o tej problematiki razpravljal in je tudi dal soglasje za povišanje oskrbnega dne v domu z veljavnostjo od 1. septembra letos.

NEZAKONITE VSELITVE

Izvršni svet občinske skupščine je razpravljal tudi o nezakonitih vselitvah na območju občine Center in soglasno sprejel sklep, da upravni organ občinske skupščine izdelala predlog, iz katerega bo razvidno, kaj je treba narediti, da bi obstoječe predpise lahko resnično tudi spoštovali. Ko pride do nasilne ali nezakonite vselitve, je treba takoj reagirati.

UPRAVICENE ZAHTEVE?

Letos so trgovske delovne organizacije, predvsem prodaj-

je na drobno, v Ljubljani sprožile zahtevo, da bi trgovine ob sobotah popoldne zaprli. Svojo zahtevo so vodstva sindikatov organizacij nekaterih trgovskih delovnih organizacij naslovile na mestni in republiški odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti prošnjo, da njihovo zahtevo omejenjena organa obravnavata in sprejmeta sklep, da se obratovalni delovni čas v trgovinah ob sobotah popoldne ukine.

Na podlagi teh zahtev je predsedstvo mestnega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Ljubljana konec maja letos sklenilo, da vprašanja obratovalnega časa v trgovinah ob sobotah popoldne ni samo stvar trgovine pa tudi ne samo sindikatov, pač pa celotne družbene skupnosti Ljubljane.

Sindikati je tudi sodil, da v okviru SZDL predvsem potrošniški sveti pri KS menda morajo imeti pomembno besedo pri reševanju tega problema.

Poleg tega pa tudi ni mogoče iti mimo pristojnosti skupščine mesta, po drugi strani pa ta stvar ni samo v izključni pristojnosti Ljubljane, ampak cele republike.

Zapiranje trgovin tik pred turistično sezono ne bi imelo pozitivnega odmeva v javnosti. Zapiranje trgovin s tehnično dejavnostjo je ena stvar, nekaj drugega so trgovine s prehranbenim blagom. Ob tem ne moremo mimo soglasja vseh prizadetih, predvsem pa bi morali občani povedati svoje mnenje.

Na podlagi teh stališč je prišlo do pogovora predstavnikov sindikata s trgovskimi podjetji. Takrat je poleg predlogov sindikata prišlo tudi do drugih predlogov, ki bi jih bilo potrebno proučiti. Še posebej gre za vprašanja v zvezi z ekonomskimi razlogi za zapiranje trgovin ob sobotah popoldne, nakupe, število strank ves teden in ločeno v soboto (po urah). Proučiti bo nujno tudi fluktuacijo delovne sile, število in odstotek zaposlenih žensk. Pomembno vprašanje je tudi otroško varstvo ob sobotah popoldne. Ne moremo tudi mimo tedenskega obratovalnega časa, posebno ob sobotah popoldne, v trgovinah nekaterih zahodnih in vzhodnih držav, predvsem sosednjih in tistih, iz katerih pride največ tujih turistov.

Na podlagi stališč in sklepov ter predlogov mestnega odbora delavcev storitvenih dejavnosti in pogovora s predstavniki TOZD so podjetjem posredovali vprašalnik, ki je vseboval navedene elemente.

Na vprašalnik je odgovorilo 48 trgovskih in drugih organizacij združenega dela z ljubljanskega območja. Po podatkih, zbranih v vprašalnikom, ustvarja 11 TOZD drobnoprodajne mreže z živili v Ljubljani tedenski promet v višini

skoraj 30.000.000,00 dinarjev. Promet ob sobotah pa znaša 5.500.000,00 dinarjev in je za 500.000,00 oziroma devet odstotkov večji, kot je povprečen dnevni promet.

V enem tednu obične trgovine, ki jih je zajel ta vprašalnik, skupno več kakor 900.000 strank. Ob sobotah je strank nekaj več kot 150.000, ker je 16 odstotkov vseh strank v tednu in 1 odstotek več, kot je povprečno strank dnevno.

Podatki kažejo, da kar 74 odstotkov strank ob sobotah nakupuje dopoldne do 14. ure.

V vseh 11 TOZD, ki jih zajema gradivo, je bilo konec julija zaposlenih 2.256 zaposlenih, od tega 2099 žensk, od tega pa je kar 1.452 mater z enim ali dvema predšolskima otrokoma.

Tako visok odstotek žensk, posebej tistih z otroki, ki so zaposlene v drobnoprodajni mreži živil, narekuje, da je potrebno problematiko delovnega časa trgovin ob sobotah popoldne obravnavati izredno resno.

Ce ob tem upoštevamo, da ob sobotah popoldne v Ljubljani ni organiziranega otroškega varstva in tudi šolskega ne in da so možje teh zaposlenih žensk v glavnem ob sobotah prosti, je to dodatni argument, ki je v prid trgovskim delavcem, da trgovine ob sobotah zaprejo.

Tudi kar zadeva mlečne proizvode, sadje, kruh in zelenjavo ni nobene bojazni, da bi ljudje ostajali brez teh artiklov. V petek imajo namreč že vse trgovine omenjene proizvode, kruh pa je tako ali tako moč dobiti ob sobotah dopoldne. Poleg tega vakumirano pakirano meso lahko traja 8 dni, mleko pa celo dva meseca.

Izvršni svet skupščine, ki je o tej problematiki razpravljal, je bil mnenja, da je potrebno te probleme reševati s samoupravnim sporazumom, ki bi ga bilo potrebno podpisati čimprej. IS pa je tudi predlagal mestnemu IS, da naj za čas, dokler samoupravni sporazum ni podpisan, predlaga trgovskim delovnim organizacijam, da bi ta problem rešile z odlokom, ki bi ga IS SML predložil v sprejem SML.

PRED SEJO SKUPŠČINE

Delegati vseh treh zborov občinske skupščine so tik pred svojimi sejami, kjer bodo morali obravnavati nekaj izredno pomembnih vprašanj. Tako bo 20. novembra zasedal zbor KS, 21. družbenopolitični zbor in tisti dan tudi zbor združenega dela.

Med najpomembnejšimi točkami dnevnega reda sta prav gotovo obravnavana osnutka zakona o prispevku za uporabo mestnega zemljišča na uređitvenem območju mesta Ljubljane in obravnava poročila davčne uprave, o katerem smo pisali v uvodu.

SLAVKO DRLJE

Osnovna šola dr. Jože Potrč

Foto: V. J.